

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ
ΕΛΠ 31: ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΠΡΩΤΗ ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ 2021-2022

Θέμα:

Αφού μελετήσετε προσεκτικά:

- τα κεφάλαια 1 και 2 από το διδακτικό εγχειρίδιο *Ο Δραματικός Λόγος από τον Αισχύλο ως τον Μένανδρο*, και
  - τις ενότητες 4 και 5 από τα «Παράλληλα Κείμενα» (Χουρμουζιάδης και Εμμανουήλ-Φεσσά),
- και αφού παρατηρήσετε προσεκτικά το οπτικό υλικό που θα βρείτε αναρτημένο (κάντε κλικ εδώ: υλικό), να γράψετε κείμενο που θα απαντά με τρόπο τεκμηριωμένο στο εξής ερώτημα:

Ποια συμπεράσματα μπορεί να εξαγάγει κανείς από τη μελέτη του οικοδομήματος του Θεάτρου του Διονύσου κατά την (ύστερη) κλασική περίοδο και της θέσης του (ΕΙΚ. 1-21) για τη σχέση, αφενός, του θεάτρου στην αρχαία Αθήνα με την κοινωνική, θρησκευτική, οικονομική και πολιτική ζωή της πόλης αλλά και για τα χαρακτηριστικά, αφετέρου, των παραστάσεων που παρουσιάζονταν σε αυτό. Για την εξαγωγή συμπερασμάτων να συγκρίνετε το διονυσιακό θέατρο με σύγχρονα θεατρικά οικοδομήματα όπως αυτά στις ΕΙΚ. 23-26.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^ο Βήμα: Σχεδιάγραμμα

1. Εισαγωγή

- ❖ Μικρή αναφορά στη σχέση αρχαιοελληνικού θεάτρου με τη δημοκρατία του 5ου π.Χ. αιώνα.
- ❖ Προσδιορισμός του θέματος της εργασίας

2. Κυρίως μέρος

Η σχέση του αρχαίου θεάτρου με το δημοκρατικό πολίτευμα

- Ανάδειξη συλλογικότητας
- Αντιπαράθεση ιδεών
- Έκφραση της πόλης μέσω του χορού
- Ανάπτυξη του διαλόγου και της επικοινωνίας
- Νομικό πλαίσιο παραστάσεων
- Προβληματισμός για ζητήματα που αφορούν την πόλη

Η θρησκευτική διάσταση του αρχαίου δράματος

- Οι δραματικοί αγώνες διεξάγονταν κατά τη διάρκεια θρησκευτικών εορτών (π.χ. Μεγάλα Διονύσια)
- Το θεατρικό κτίριο βρισκόταν εντός του ιερού χώρου του Θεού
- Η παρουσία των θεών είναι καθοριστική στην ελληνική σκέψη
- Η προβολή των θεών είναι έντονη μέσα στα έργα

Η σχέση του δράματος με την οικονομία της πόλης

- Πάνδημη συμμετοχή στους δραματικούς αγώνες και έλευση αντιπροσωπειών από άλλες πόλεις
- Ανάδειξη της υπεροχής και του κύρους της Αθήνας μέσα από την τέχνη
- Ανάπτυξη τουρισμού και εμπορίου

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

✚ Το πρώτο αρχαιοελληνικό θέατρο

- Εκφράζει την έντονη σχέση αρχαίου δράματος και θρησκείας.
- Ήταν χτισμένο σε αμφιθεατρική πλαγιά της ακρόπολης μέσα στο τέμενος του Θεού Διόνυσου.
- Ήταν ενταγμένο μέσα σε φυσικό τοπίο μοναδικής ομορφιάς με ιδεώδεις ακουστικές συνθήκες.
- Σταδιακά εξελίχθηκε στην τριμερή διαίρεση (κοίλον, ορχήστρα, σκηνή).

✚ Η τριμερής διαίρεση του αρχαιοελληνικού θεάτρου

- Αντιπροσώπευε την τριπλή λειτουργία των υποκριτών, του χορού και των θεατών.
- Αναδείκνυε τη συμβολή όλων στη δημιουργία του θεατρικού γίνεσθαι.
- Οι Αθηναίοι συμμετείχαν άλλοτε ως θεατές, άλλοτε ως κριτές και άλλοτε ως μέλη του χορού.

✓ **Κοίλον** => αρχικά, οι θεατές στέκονταν όρθιοι, στη συνέχεια όμως παρακολουθούσαν τους δραματικούς αγώνες καθιστοί, εφόσον το κοίλον διαμορφώθηκε σταδιακά με καθίσματα, τα οποία ήταν στην αρχή ξύλινα και στη συνέχεια λίθινα.

✓ **Ορχήστρα** => βρισκόταν στο κάτω μέρος του κοίλου και ήταν ένα κυκλικό πλάτωμα (αλώνι) που επέτρεπε τις κινήσεις του χορού. Το τμήμα του χορού αποτελούνταν από τους απλούς πολίτες και μπορούσαν να συμμετέχουν όποιοι ήθελαν. Η ορχήστρα είχε αρχικά κυκλικό σχήμα. Ο αριθμός των ατόμων που συναποτελούσαν τον χορό ήταν αρχικά 12 και στη συνέχεια 15.

✓ **Σκηνή** => ήταν στην αρχή ένα ξύλινο παράπηγμα, το οποίο, όταν ενσωματώθηκε από τον Αισχύλο στην παράσταση, βρισκόταν στο άκρο της ορχήστρας. Γενικά, η σκηνή πέρασε από διάφορα στάδια μέχρι να φτάσει στην τελική μορφή της. Στους ελληνιστικούς χρόνους, η σκηνή ήταν ένα λίθινο κτίσμα με υπερυψωμένο λογείο, το προσκήνιο.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

✚ Σύγκριση αρχαιοελληνικού θεάτρου με σύγχρονα θέατρα

- **Αρχαίο θέατρο:** χτισμένο μέσα στον ιερό ναό του θεού, θρησκευτική διάσταση, εξωτερικός χώρος, παραστάσεις μέχρι τη δύση του ήλιου, μεγάλη χωρητικότητα, πάνδημη συμμετοχή, έκφραση της πόλης, οικονομική ανάπτυξη.
- **Σύγχρονα θέατρα:** απουσία θρησκευτικής διάστασης, κλειστά κτίρια, μικρή χωρητικότητα, κατάργηση ορχήστρας, βραδινές παραστάσεις, εξελιγμένα τεχνικά μέσα.

3. Επίλογος

- ❖ Σύνοψη όσων αναφέρθηκαν στο κυρίως μέρος της εργασίας

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!